

נוהל הוועדה הבין – משרדית
לשילוט הדרכה ברשת הדרכים

שמות צמתים ומחלפים ואופן כיתוב השמות

מהדורה 1.0

ירושלים, אדר תשפ"ג – מרץ 2023

כ"ז באדר תשפ"ג
20 במרץ 2023
סימוכין: 4000-0607-2023-0000645

**הנדון: נוהל הוועדה הבין משרדית לשילוט הדרך ברשת הדרכים לנושא שמות צמתים ומחלפים
ואופן כיתוב השמות**

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן: "משרד התחבורה") מקדם הסדרה כללית של מערך ההכוונה הארצי בכל הדרכים הבין עירוניות. מערך זה כולל התייחסות למספרי הדרך הארציים, שמות היעדים על גבי שילוט הדרך ושמות הצמתים והמחלפים. אוכלוסיית הנהגים בארץ כוללת מגוון דוברי שפות שונות, הן בקרב התושבים הן בקרב התיירים והמבקרים בה. על כן, על מנת לשרת את כלל הנהגים מוצג השילוט בדרכים בשלוש שפות: עברית, תעתיק לערבית ותעתיק לאותיות לטיניות. על מנת להקל על קליטת השמות המוצגים בשלטי ההדרך חשוב להקפיד על עקביות ואחידות בכתיבת השמות. לצורך זה משרד התחבורה מפרסם את רשימת "שמות יעדים בשילוט הדרך בעברית ובתעתיקים לאותיות לטיניות וערביות" - מסמך המאגד יחדיו את אופן כתיבת שמות היעדים המופיעים בשלטי הדרכים ואת תעתיקיהם, בהתאם לתקנה 19א' לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "תקנות התעבורה").

הנוהל הנוכחי מרכז את אופן העבודה של רשויות התמרון מול משרד התחבורה, בכל הנוגע לעדכון ותחזוקה של רשימת השמות שמשרד התחבורה מפרסם, אופן הוספת שמות לרשימה, ובמיוחד שמות לצמתים ומחלפים המופיעים על גבי השלט המקדים המוצב בדרכים ברמה של דרך אזורית ומעלה. נוהל זה מחייב, בראש ובראשונה, את רשויות התמרון המקומיות - האחראיות על הדרכים הבין עירוניות, אך גם רשויות עירוניות בהפניה ליעדים ברשת הבין עירונית. מהלך זה נועד להבטיח אחידות ורצף הכוונה ברשת הדרכים הבין עירונית, ע"פ החלוקה בין רשויות תמרון מקומיות שונות. השאיפה היא להגיע למערך הכוונה אחיד, אשר יהווה בסיס להמשך הפיתוח ולאחזקה השוטפת של הדרכים.

בברכה,
שי קדם
המפקח הארצי על התעבורה
מנהל מינהל תכנון ופיתוח תשתיות

נוהל הוועדה הבין – משרדית לשילוט הדרכה ברשת הדרכים הבין-עירונית:

שמות צמתים ומחלפים וכיתוב השמות

תוכן

- 1. מבוא** 1
 - 1.1 מקור הסמכות של והועדת הבין-משרדית לשילוט ותפקידיה 1
 - 1.2 על מי חל הנוהל 1
- 2. שמות צמתים ומחלפים** 2
 - 2.1 מי קובע את שמות הצמתים והמחלפים? 2
 - 2.2 אילו שמות של צמתים ומחלפים יוצגו על גבי השילוט? 2
 - 2.3 תהליך קבלת שמות צמתים ומחלפים 2
- 3. כיתוב השמות בשילוט הדרכה** 3
 - 3.1 מסמך שמות יעדים בשילוט של משרד התחבורה 3
 - 3.2 אופן כיתוב השמות בשילוט 3
 - 3.3 עדכון רשימת השמות 3
 - 3.4 פנייה לשינויים ובירורים 3
- נספחים** 5
 - 5 נספח א' – טופס בקשה לקביעת שם צומת או מחלף 5
 - 6 נספח ב' - טופס בקשה לבדיקת כיתוב ותעתיקים לשילוט 6

1. מבוא

מסמך זה מציג את נוהל "הוועדה הבין-משרדית לשילוט הדרכה ברשתות הדרכים" לנושא "שמות צמתים ומחלפים ואופן כיתוב השמות". נוהל זה הוא חלק מסדרת הנוהלים של הוועדה, שמטרתם:

- א. הסדרת מערך ההכוונה וההתמצאות בדרכים הבין-עירוניות.
 - ב. שמירה על עדכוננו של מערך השילוט.
 - ג. הבטחת אחידות ואופן הצגת המסרים המוצגים בפני הנהג.
 - ד. הבטחת קיומו של זיהוי ברור וחד משמעי של כל קטע דרך בישראל באמצעות שם רחוב ו/או באמצעות מספר דרך.
- לצורך זה פועל המפקח הארצי על התעבורה (להלן: "המפע"ת הארצי", או "המפע"ת") באמצעות ועדה שמונתה על ידו, היא **הוועדה הבין-משרדית לשילוט הדרכה ברשת הדרכים** (להלן: "הוועדה" או "ועדת שילוט").
- נוהל זה דן בסוגיות הקשורות לאופן הכיתוב של שמות היעדים המופיעים בשילוט, ובכלל זה שמות צמתים ומחלפים. לנוהל זה שלושה חלקים:

- חלק א': מבוא;
 - חלק ב': שמות היעדים, כולל צמתים ומחלפים;
 - חלק ג': כיתוב השמות בשילוט הדרכה.
- בכל סעיף מפורטים הגורמים והרשויות המעורבות בתהליך זה.

1.1 מקור הסמכות של הוועדה הבין-משרדית לשילוט ותפקידיה

- א. מכוח כתב מינוי ל- "וועדה הבין – משרדית לשילוט הדרכה ברשת הדרכים".
 - ב. מכוח סמכות המפקח הארצי על התעבורה בקביעת הסדרי תנועה, בהתאם להוראת תקנה 16 לתקנות התעבורה.
 - ג. מכוח סמכות המפקח הארצי על התעבורה באמצעות "הודעת התעבורה (קביעת מספרי דרכים), התשפ"ג – 2023".
- מתפקידי ועדת היגוי לשילוט הדרכה:
- א. טיפול שוטף בעדכון מספרי הדרכים.
 - ב. פרסום ברשומות של קביעת מספר דרך חדש, שינוי או ביטול של מספר דרך קיים, לרבות הכנת ההודעה והפצתה.
 - ג. יישום - בשילוט ההדרכה בדרכים - של החלטות ועדת השמות הממשלתית לעניין שמות צמתים ומחלפים, וקביעת ההנחיות המתייחסות לכיתוב בשלטים.
 - ד. פרסום רשימת "שמות יעדים בשילוט הדרכה, בעברית ובתעתיקים לאותיות לטיניות וערביות".

1.2 על מי חל הנוהל

נוהל זה חל על:

- רשויות התמרור המקומיות;
- כל גורמי התכנון ואחקה של הדרכים הבין עירוניות;
- נציג/ה קבוע/ה של משרד התחבורה בוועדת השמות.
- ועדת השילוט של משרד התחבורה.

2. שמות צמתים ומחלפים

פרק זה של הנוהל נועד להסדיר את הפניות לוועדת השמות הממשלתית (להלן: "ועדת השמות"), בכל הקשור למתן שמות ליעדים.

ועדת השמות הוקמה מכוח החלטת ממשלה 258 משנת 1951, והיא הגורם המוסמך היחיד לקביעת שמות יישובים ואתרים שונים, לרבות צמתים ומחלפים. החלטות ועדת שמות הממשלתית מחייבות את מוסדות המדינה.

חברי הוועדה אנשי מקצוע בעלי מוניטין מתחומים שונים, כגון גיאוגרפיה, בלשנות, היסטוריה ועוד, נציגי גופים רלוונטיים כגון המרכז למיפוי ישראל (מפ"י), ונציגי משרדי ממשלה רלוונטיים, ביניהם נציג משרד התחבורה.

תפקיד נציג משרד התחבורה בוועדה הינו להציג את האינטרס **התחבורתי והבטיחותי** בנושאים הקשורים למתן שמות ליעדים בכלל, ולצמתים, מחלפים ומתקני תחבורה אחרים בפרט.

מטרת חלק זה של הנוהל היא לבטא את מדיניות המשרד בהקשר ליישום החלטות בוועדת השמות לצורך קביעת שמות המייצגים את המקום וסביבתו, כולל שמירה על כיתוב אחיד, מניעת כפילויות, ושמירת עדכניות הפרק של שמות צמתים ומחלפים המופיע במסמך "שמות היעדים בשילוט הדרכה" של משרד התחבורה.

על פי נוהל זה פניות לוועדת השמות מטעם גורמים האחראים על תכנון דרכים או רשויות התמרור מקומיות ייעשו באמצעות פנייה לוועדת שילוט בלבד, כמוצג להלן.

2.1 מי קובע את שמות הצמתים והמחלפים?

שמות צמתים ומחלפים מופיעים הן בשילוט הכוונה בדרכים והן על גבי מפות, ומהווים חלק ממערך ההכוונה וההתמצאות בדרכים הבין עירוניות.

הסמכות לקביעת שמות, כולל שמות צמתים ומחלפים מסורה באופן בלעדי לוועדת השמות הממשלתית.

2.2 אילו שמות של צמתים ומחלפים יוצגו על גבי השילוט?

על פי קביעת משרד התחבורה, הצמתים והמחלפים ששם יוצג על גבי שלט, הם:

- א. מחלפים ברשת הדרכים הבין העירונית (לא כולל מחלפונים);
- ב. מחלפונים וצמתים שלפחות אחת הדרכים הנחוצות בהם היא ברמה של דרך אזורית ומעלה;
- ג. צמתים בדרכים המסומנות ב-4 ספרות ומשרתות לפחות 4 ישובים.

על אף הנאמר לעיל, ועדת השמות הממשלתית מוסמכת לקבוע שמות לצמתים ומחלפים נוספים. שמות שלא עונים לכללים לעיל, לא יוצגו על גבי שילוט בשטח ולא יופיעו ברשימת "שמות היעדים..." של משרד התחבורה.

2.3 תהליך קבלת שמות צמתים ומחלפים

בהמשך לנאמר לעיל, התהליך לקבלת שם לצומת או מחלף יהיה כדלהלן:

- א. בקשה לקביעת שם תועבר למרכז/ועדת השילוט.
- ב. הבקשה תוגש באמצעות טופס בקשה לקביעת שם צומת או מחלף (נספח א'). הבקשה תכלול את תיאור התוכנית, מפת רקע, והערכה של השנה הקלנדרית לביצוע. ניתן להציע חלופות לשם למחלף.
- ג. ועדת השילוט תקיים דיון מקדים בבקשה, תוודא כי הבקשה תואמת לכללים שנמנו בסעיף 2.2 וכי היא כוללת את כל המרכיבים בסעיף 2.3 ב' לעיל, ותבחן את השם המוצע ככל שנכלל בבקשה. במסגרת הדיון המקדים תוכל הוועדה גם להציע חלופות משלה לשם המוצע.
- ד. פנייה העומדת בקריטריונים המפורטים תועבר לנציג/ה הקבוע/ה של משרד התחבורה בוועדת השמות, בתוספת מסמך המציג פרטי הבקשה וההצעות המוגשות לשם הצומת/המחלף, אם ישנן.

ה. הנציג/ה הקבוע/ה של משרד התחבורה בוועדת השמות י/תעביר את הבקשה לוועדה. לאחר דיון ועדת השמות וקבלת החלטה תקפה בנוגע לבקשה, הנציג/ה י/תעביר את פרוטוקול הוועדה למרכז/ת ועדת השילוט.

ו. מרכז/ת ועדת השילוט יודיע לגורם הפונה על החלטת ועדת השמות, ויעדכן את הרישום בשימת השמות של משרד התחבורה, לרבות כיתוב השם והתעתיקים שלו.

3. כיתוב השמות בשילוט הדרכה

חלק זה של הנוהל נועד להבטיח כיתוב אחיד של השמות, תמיכה מקצועית שוטפת לצורכי הגורמים המתכננים את השילוט, ותחזוקה שוטפת של רשימת השמות לשילוט.

3.1 מסמך שמות יעדים בשילוט של משרד התחבורה

משרד התחבורה קבע הנחיות וכללים לאופן כתיבת שמות היעדים בשילוט הכוונה, והם מפורטים במסמך: **"שמות יעדים בשילוט הדרכה בעברית ובתעתיקים לאותיות לטיניות וערביות"**, המתפרסם באתר משרד התחבורה, ומתעדכן מעת לעת.

מסמך זה כולל את השמות להצגה בשילוט הכוונה בדרכים, ובכלל זה:

- א. שמות ישובים ;
- ב. שמות צמתים ומחלפים, בתי חולים, תחנות רכבת ;
- ג. שמות אתרים גיאוגרפיים והיסטוריים ;
- ד. שמות בתי חולים עם חדרי מיון הפועלים 24/7 ;
- ה. שמות מתקני תחבורה (תחנת רכבת, מעבר גבול, נמל ים/אוויר, וכדומה) ;
- ו. שמות אזורי תעשייה ותעסוקה ;
- ז. רשימת מונחים גיאוגרפיים וכלליים.

כיתוב שמות על גבי שילוט הדרכה בדרכים, יתבצע אך ורק בהתאם למפורט במסמך.

יודגש כי הופעת שם יעד במסמך הנ"ל אינו מהווה אישור או הצדק להצגת השם בשלט כלשהו.

3.2 אופן כיתוב השמות בשילוט

התעתיקים מבוססים על כללים שקבעה האקדמיה ללשון העברית, למעט מספר שינויים שהונהגו במגמה להקל על הנהגים. זאת לצורך פישוט אופן הקריאה של השמות על השלטים, קיצור זמן הקריאה וכן להקטנת ממדי השלטים. כללי התעתיק מפורטים בנספח של מסמך השמות והתעתיקים בשילוט.

3.3 עדכון רשימת השמות

עדכון רשימת השמות לשילוט יהיה באחריות ועדת השילוט. הועדה תרכז את המסמך בהתאם להחלטות ועדת השמות, או הגורמים המוסמכים השונים בהתאם לסוג השם.

משרד התחבורה יפרסם מעת לעת עדכונים למסמך שמות היעדים. העדכונים יכללו, בין השאר, שמות חדשים של ישובים, צמתים או מחלפים, ושינויים שייקבעו בוועדת השמות הממשלתית וכיו"ב.

3.4 פנייה לשינויים ובירורים

א. היה ושם יעד מסוים אינו מופיע במסמך שמות היעדים, רשות התמרור תפנה למרכז/ת ועדת השילוט בבקשה להוספת השם במסמך השמות על גבי טופס בקשה לבדיקת כיתוב ותעתיקים לשילוט (נספח ב').

ב. בכפוף לכך שהשם המבוקש הוא אכן השם הרשמי של המקום, ותואם את הכללים להצגת היעדים על גבי השילוט, כפי שנקבעו בהנחיות השילוט, ייקבע תעתיק בהתאם להנחיות לתעתיקים ולשילוט, והודעה על כך תועבר לגורם הפונה.

ג. השם ישולב ברשימת השמות ויפורסם במהדורה הקרובה.

נספחים

נספח א' – טופס בקשה לקביעת שם צומת או מחלף

1. פרטי הבקשה

מס' טופס	תאריך
	נושא הבקשה
	תיאור המקום
	מספרי דרכים
	קואורדינטה
	שם מוצע (אם יש)
	נימוקים (היסטוריים, גיאוגרפיים, אחרים)

2. הגורם המבקש

	רשות תמרוך
	קוד צומת (אם יש)
	שם המתכנן
	צורה במצב קיים
	צורה במצב מתוכנן
	סטטוס תכנוני
	שנת הקמה משוערת
	הערות

3. השם המאושר בוועדת השמות הממשלתית (ימולא אחרי אישור השם ע"י ועדת השמות הממשלתית)

	תאריך ישיבת הוועדה
	עברית
	ערבית
	אותיות לטיניות

הנחיות לשימוש בטופס:

1. נושא הבקשה: לציין "שם צומת" או "שם מחלף".
2. יש לציין את מספרי הדרכים החוצות. אם אחת הדרכים הינה דרך עירונית לא ממוספרת יש לציין את שם הרחוב ושם הישוב בסוגריים.
3. השם המוצע אינו מחייב אם נכלל בבקשה. השם הקובע יינתן ע"י ועדת השמות הממשלתית.
4. יש לציין את שנת ההקמה משוערת ככל שידוע. ניתן לנקוט בטווח שנים – לדוגמא: בחומש הקרוב, בעשור הקרוב או מעבר לעשור.
5. יש להוסיף סימוכין כמפורט למטה. יש להדביק את הסימוכין בדפים הבאים, כלומר באותו קובץ word, ולא לשלוח כקבצים מצורפים.

הערה: ע"פ הנחיות שילוט של משרד התחבורה שם צומת ימשיך להיות תקף במקרה של שדרוג צומת למחלף, ועל כן במקרה זה לא נדרשת בקשה חדשה. צומת מדורג (חצייה מפוצלת של דרך) יקבל שם משותף יחיד לשני הצמתים. כמו כן צומתי גישה במחלפים לא יקבלו שם עצמאי אלא את שם המחלף.

סימוכין לבקשה:

יש לצרף:

- א. מפת התמצאות ותמונה של צורת המחלף המתוכנן
- ב. מסמכים אחרים ע"פ הצורך

נספח ב' - טופס בקשה לבדיקת כיתוב ותעתיקים לשילוט

1. פרטי הבקשה

תאריך	
נושא הבקשה	
מקום / מספרי דרכים	
הגורם המבקש	
שם המתכנן	

2. השמות המבוקשים

מס"ד	עברית	ערבית	אותיות לטיניות	סוג יעד	סמל
1					
2					
3					
4					

המתענת: _____ תאריך: _____

הערות: _____

הנחיות לשימוש בטופס:

- יש להעביר בקשות רק עבור שמות שלא מופיעים במסמך "שמות יעדים בשילוט הדרכה" של משרד התחבורה.
 - יש למלא את השמות המבוקשים בעברית ולהשאיר פנוי את העמודות "ערבית" ו-"אותיות לטיניות". יש לכתוב את השם כפי שיופיע בשילוט. אם יש יעדי משנה יש להוסיף אותם בסוגריים, וכמו כן מידע נוסף המסביר את מהות היעד שאינו סמל (סעיף 4.5.3 בהנחיות).
 - יש להוסיף את סוג היעד בהתאם לקטגוריות של מסמך "שמות יעדים בשילוט הדרכה", ברמה המפורטת ביותר (שם פרק, סעיף או סוגי אתרים ע"פ טבלה 4.1 – אתרים גיאוגרפיים והיסטוריים). כאשר ליעד מתלווה סמל יש לציין את קוד הסמל בלוח התמורים בהתאמה.
 - יש להוסיף סימוכין כמפורט למטה. יש להדביק את הסימוכין בדפים הבאים, כלומר באותו קובץ word, ולא לשלוח כקבצים מצורפים.
- הערה:** טופס זה נוגע לבדיקה והשלמה של אופן הכיתוב של שמות יעדים לצורכי שילוט בדרכים בעברית והתעתיקים לערבית ולאותיות לטיניות (או שמות ערביים והתעתיקים לעברית ולאותיות לטיניות). טופס זה אינו מהווה אישור או הצדק להוספת שם היעד בשלט כלשהו, אשר מותנה בתקנות, בהנחיות ובאישור תוכניות ע"י רשויות התמרון. אופן הכיתוב והתעתיקים יהיו בהתאמה לכללים המפורטים במסמך "שמות יעדים בשילוט הדרכה בעברית ובתעתיקים לאותיות לטיניות וערביות", המפורסם על ידי האגף לתכנון תחבורתי במשרד התחבורה.
- ע"פ הנחיות שילוט, מתקני תשתית (כגון: חברת החשמל, מקורות ומחצבות) יופיעו בשפה העברית והערבית בלבד ושמות מתקנים ביטחוניים (הכוללים אתרי מערכת הביטחון, מחנות צה"ל ותעשייה ביטחונית) יופיעו בשפה העברית בלבד.

סימוכין לבקשה:

- יש לצרף למסמך זה ע"פ העניין:
- תעתיקים קיימים
 - תמונות של שלטים קיימים
 - מסמכים רלוונטיים אחרים ע"פ הצורך